

Rzecznik
Finansowy

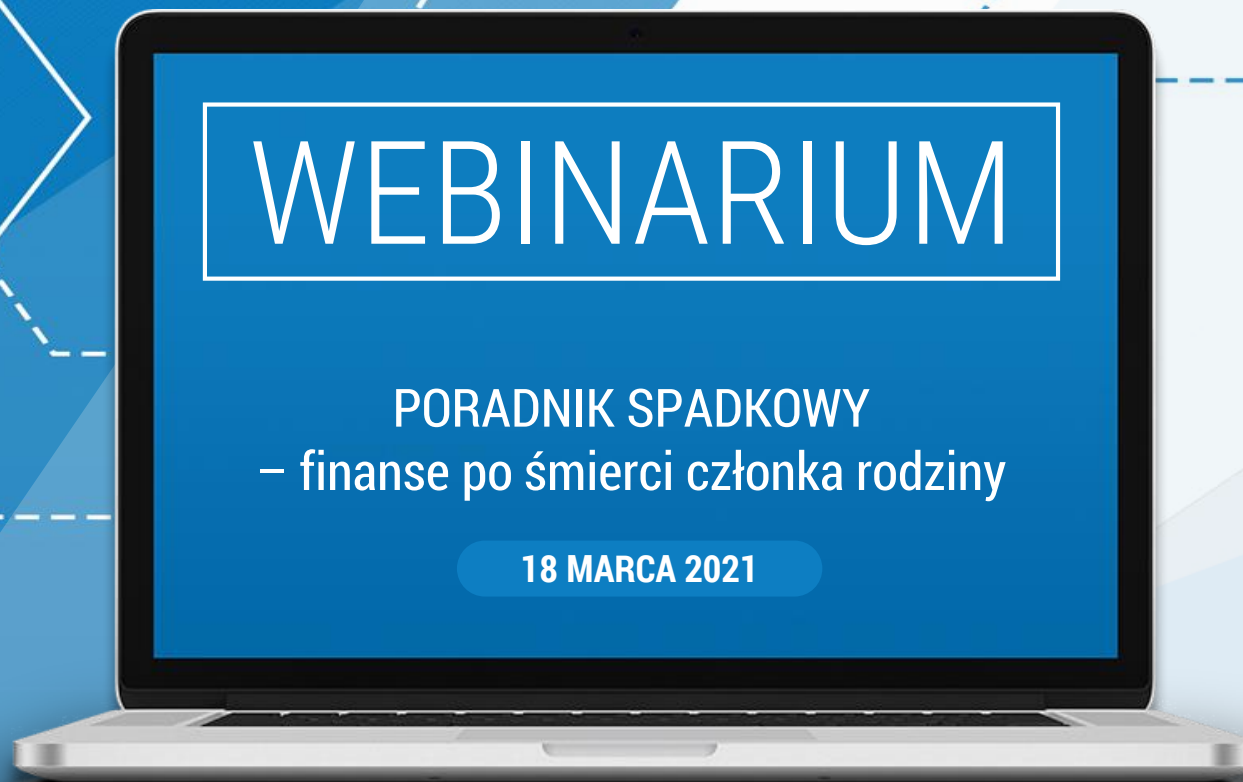
www.rf.gov.pl

WEBINARIUM

PORADNIK SPADKOWY
– finanse po śmierci członka rodziny

18 MARCA 2021

O CZYM BĘDZIE TO WEBINARIUM?

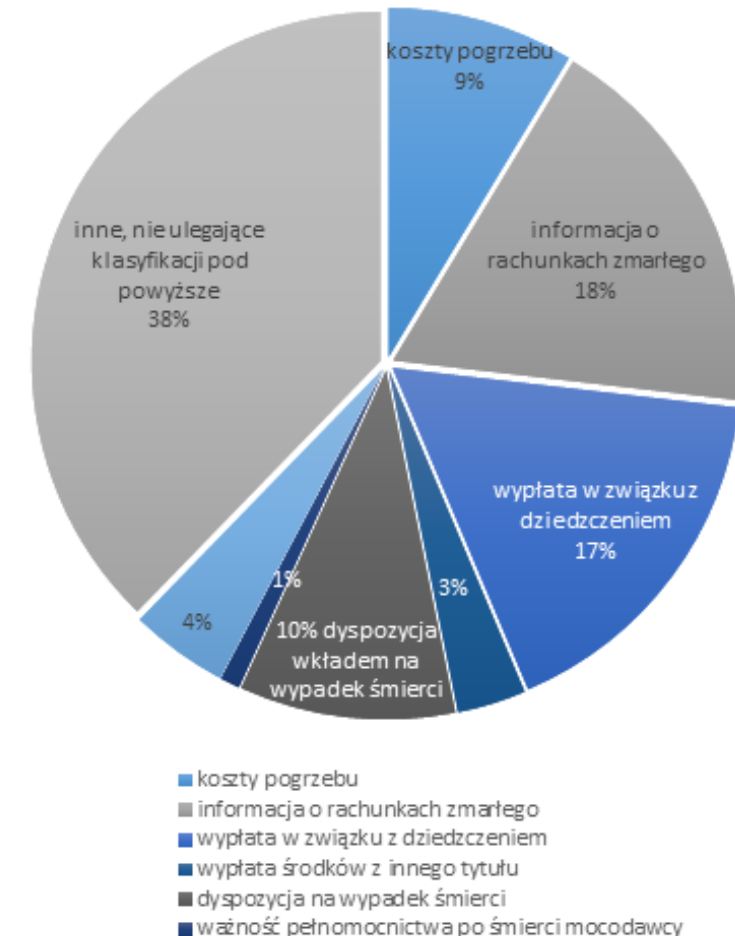
- CZY ŚMIERĆ SPADKODAWCY OZNACZA ROZWIĄZANIE RACHUNKU BANKOWEGO?
- JAK UZYSKAĆ DOSTĘP DO INFORMACJI O RACHUNKU BANKOWEGO ZMARŁEGO?
- ZASADY DZIEDZICZENIA ŚRODKÓW ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA RACHUNKU BANKOWYM
- ZASADY ODPOWIEDZIALNOŚCI SPADKOBIERCÓW ZA DŁUGI SPADKOWE
- WYMAGALNOŚĆ I PRZEDAWNIEŃ ROSZCZEŃ WYNIKAJĄCYCH Z KREDYTU
- UMORZENIE KREDYTU
- W JAKIEJ SYTUACJI MOŻNA UZYSKAĆ ZWROT KOSZTÓW POGRZEBU?
- PODSUMOWANIE
- PYTANIA I ODPOWIEDZI

W LATACH 2017 – 2020 DO RZECZNIKA WPŁYNYŁO ŁĄCZNIE 219 SPRAW ZWIĄZANYCH ZE SPADKOBANIEM

- 40 spraw dotyczyło informacji o rachunkach zmarłego;
- 37 spraw dotyczyło wypłaty środków z rachunku z tytułu dziedziczenia;
- 22 sprawy dotyczyły problematyki związanej z dyspozycją na wypadek śmierci;
- 19 spraw dotyczyło zwrotu kosztów pogrzebu;
- 10 spraw dotyczyło wypłaty środków zablokowanych na rachunku wspólnym;
- 7 spraw dotyczyło wypłaty środków z innego tytułu;
- 2 sprawy dotyczyły wygaśnięcia pełnomocnictwa w związku ze śmiercią mocodawcy;
- 83 inne (nie dające się zaklasyfikować pod żadne z powyższych).

Sprawy spadkowe w RF 2017-2020 - 219 spraw

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

01

CZY ŚMIERĆ SPADKODAWCY OZNACZA ROZWIĄZANIE RACHUNKU BANKOWEGO?

RACHUNKI BANKOWE DLA KOGO MOGĄ BYĆ PROWADZONE?

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

Na czyją rzecz najczęściej prowadzone są rachunki bankowe w Polsce:

**KLIENTÓW
INDYWIDUALNYCH –**

**OSÓB FIZYCZNYCH, KTÓRE NIE
PROWADZĄ DZIAŁALNOŚCI
GOSPODARCZEJ**

**OSÓB FIZYCZNYCH -
PRZEDSIĘBIORCÓW**

OSÓB PRAWNYCH

ŚMIERĆ OSOBY FIZYCZNEJ

JAKI WYWOŁUJE SKUTEK DLA UMOWY RACHUNKU BANKOWEGO?

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

ZGON
OSOBY FIZYCZNEJ

NIEPROWADZĄCEJ DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

- ☑ rachunek bankowy **wygasa** !

PROWADZĄCEJ DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZĄ

- ☑ umowa rachunku bankowego zasadniczo nie wygasa
- ☑ do wygaśnięcia umowy dojdzie, jeśli strony zawrą w niej odpowiednie postanowienie

UMOWA RACHUNKU BANKOWEGO PRZEDSIĘBIORCY DLACZEGO NIE ULEGA ROZWIĄZANIU W RAZIE JEGO ŚMIERCI?

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

**ŚMIERĆ
PRZEDSIĘBIORCY**

**A DALSZE
PROWADZENIE
RACHUNKU
BANKOWEGO**

MOŻLIWOŚĆ USTANOWIENIA ZARZĄDU SUKCESYJNEGO

- ☑ zarządca sukcesyjny ma za zadanie prowadzić firmę zmarłego w okresie sukcesji przedsiębiorstwa

TREŚĆ PRZEPISÓW KODEKSU CYWILNEGO

- ☑ przepisy kodeksu cywilnego zawierają pośredni nakaz dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa w razie śmierci posiadacza rachunku

ŚMIERĆ WSPÓŁMAŁŻONKA

A UMOWA WSPÓLNEGO RACHUNKU BANKOWEGO

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

UMOWA RACHUNKU BANKOWEGO CO DO ZASADY **NIE** WYGASA W RAZIE ŚMIERCI WSPÓŁPOSIADACZA!

umowa nie wygaśnie, nawet jeśli do śmierci współposiadacza dojdzie w tym samym momencie

strony mogą zawrzeć w treści umowy odpowiednie zapisy na wypadek śmierci któregoś z współposiadaczy rachunku bankowego

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

02

JAK UZYSKAĆ DOSTĘP DO INFORMACJI O RACHUNKU BANKOWYM ZMARŁEGO?

CENTRALNA INFORMACJA:

Prowadzona jest wspólnie przez wszystkie banki i zawiera informacje dotyczące rachunków bankowych prowadzonych w bankach oraz spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych

Zawiera informacje o wszystkich rachunkach bankowych prowadzonych na rzecz osób fizycznych – w tym również przedsiębiorców i małoletnich

UZYSKANIE DANYCH Z CENTRALNEJ INFORMACJI

Co musisz zrobić, żeby uzyskać informację o rachunku?

Twoje obowiązki:

tytuł prawny do
uzyskania informacji

złożenie wniosku

wniesienie opłaty
od wniosku

UZYSKANIE DANYCH Z CENTRALNEJ INFORMACJI KTO MOŻE ZŁOŻYĆ WNIOSEK?

**WNIOSEK DO
CENTRALNEJ
INFORMACJI MOŻE
ZŁOŻYĆ:**

- ➔ każdy spadkobierca dziedziczący po zmarłym
- ➔ jeśli został ustanowiony – także zarządca sukcesyjny

Wnioskodawca musi wykazać tytuł prawny do złożenia wniosku!

UZYSKANIE DANYCH Z CENTRALNEJ INFORMACJI ZŁOŻENIE WNIOSKU

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

JAK ZŁOŻYĆ WNIOSEK?

Wniosek można złożyć w dowolnej placówce banku lub Spółdzielczej kasy oszczędnościowo-kredytowej

Wniosek składany jest w formie pisemnej.

Udzielenie informacji może być odpłatne

UZYSKANIE DANYCH Z CENTRALNEJ INFORMACJI RODZAJ INFORMACJI

JAKIE DANE UZYSKAMY Z CENTRALNEJ INFORMACJI?

Informację w jakim banku lub spółdzielczej kasie
Oszczędnościowo-kredytowej zmarły posiadał swój rachunek

Wskazanie numeru rachunku bankowego

Informację czy rachunek jest nadal prowadzony

W przypadku danych dotyczących rachunków wspólnych, informacja
przekazywana z centralnej informacji nie zawiera danych współposiadacza
rachunku

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

03

ZASADY DZIEDZICZENIA MAJĄTKU ZMARŁEGO ORAZ ŚRODKÓW Z JEGO RACHUNKU BANKOWEGO

POWOŁANIE DO SPADKU POLSKIE PRAWO

W JAKI SPOSÓB W POLSKIM PRAWIE MOŻE DOJŚĆ DO POWOŁANIA DO SPADKU?

SPOSOBY POWOŁANIA DO SPADKU W POLSCE

- ➔ spadkobranie testamentowe
- ➔ spadkobranie ustawowe
- ➔ jednoczesne spadkobranie testamentowe i ustawowe

SPADKOBRAŃIE MAJĄTKU ZMARŁEGO PODSTAWOWE INFORMACJE

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

Zgodnie z ogólną zasadą dziedziczenia, ukształtowaną w treści art. 922 § 1 oraz 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – kodeks cywilny (Dz. U. z 2020 r., poz. 1740 t.j., dalej: k.c.), prawa oraz obowiązki majątkowe zmarłego spadkodawcy zasadniczo przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób, będących jego spadkobiercami.

Norma ta odnajdzie swoje zastosowanie również do środków finansowych zgromadzonych na indywidualnym rachunku bankowym zmarłego, które były na nim zdeponowane w chwili śmierci spadkodawcy.

Zasadniczo więc oznacza to, że również całość majątku zgromadzonego na rachunku bankowym zmarłego wejdzie w skład spadku po nim, który będzie podlegać dziedziczeniu przez spadkobierców zmarłego.

NABYCIE SPADKU PRZEZ SPADKOBIERCÓW ZMARŁEGO

Następuje z momentem otwarcia spadku – chwilą śmierci spadkodawcy

Jest domniemaniami prawnymi – może zostać obalone

Spadkobierca może spadek odrzucić, przyjąć go wprost albo przyjąć go z dobrodziejstwem inwentarza

Spadkobierca ma sześć miesięcy na złożenie oświadczenia o nabyciu spadku

W razie braku złożenia oświadczenia, dochodzi do nabycia spadku z dobrodziejstwem inwentarza

WYPŁATA ŚRODKÓW Z RACHUNKU BANKOWEGO RACHUNEK ZMARŁEGO

Co musisz zrobić, żeby uzyskać pieniądze z rachunku zmarłego?

Twoje obowiązki:

tytuł prawny
potwierdzający
spadkobranie

złożenie dyspozycji
wypłaty

wypłata
pieniędzy 😊

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

04

ZASADY ODPOWIEDZIALNOŚCI SPADKOBIERCÓW ZA DŁUGI SPADKOWE

Kiedy nie odpowiemy za długi zmarłego?

SPADKOBRAŃIE **PRZYJĘCIE BĄDŹ ODRZUCENIE SPADKU**

**Rzecznik
Finansowy**
www.rf.gov.pl

**PO POWOŁANIU
DO SPADKU,
SPADKOBIERCA
MA PRAWO....**

- ➔ **przyjąć spadek wprost**
- ➔ **przyjąć spadek z dobrodziejstwem inwentarza**
- ➔ **odrzuć spadek**

PRZYJĘCIE BĄDŹ ODRZUCENIE SPADKU PO ZMARŁYM SKUTKI

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

- Przyjęcie spadku wprost oznaczać będzie odpowiedzialność za długi spadkowe zmarłego całym swoim majątkiem i bez żadnych ograniczeń.
- Odrzucenie spadku skutkuje całkowitym brakiem odpowiedzialności po zmarłym.
- Odrzucenie spadku będzie jednak oznaczać brak dziedziczenia jakiegokolwiek majątku po zmarłym.
- Spadkobranie z dobrodziejstwem inwentarza oznacza odpowiedzialność za długi spadkowe do wartości czynnej spadku.
- Wówczas odpowiedzialność jest ograniczona do wartości faktycznego przysporzenia majątkowego, jakie otrzymaliśmy po zmarłym.
- **Należy dokładnie rozważyć decyzję co do przyjęcia bądź odrzucenia spadku po zmarłym, gdyż nie jest możliwe częściowe odrzucenie oraz częściowe przyjęcie spadku.**

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

05

WYMAGALNOŚĆ I PRZEDAWNNIENIE ROSZCZEŃ WYNIKAJĄCYCH Z KREDYTU

Kiedy dojdzie do przedawnienia długu?

WYMAGALNOŚĆ KREDYTU CO ONA OZNACZA?

CO OZNACZA STAN WYMAGALNOŚCI ZOBOWIĄZANIA KREDYTOWEGO?

- ➔ wierzyciel – najczęściej bank – uzyskuje możliwość skutecznego żądania zaspokojenia swojej wierzytelności
- ➔ dłużnik – kredytobiorca – zostaje obarczony obowiązkiem spełnienia świadczenia
- ➔ termin wymagalności jednej raty kredytowej będzie różnić się od terminu wymagalności innych rat kredytu
- ➔ wraz z terminem wymagalności zaczyna biec termin przedawnienia roszczeń banku

Termin przedawnienia rat kredytowych wynosi trzy lata i jest liczony oddzielnie dla każdej z rat kredytowych!

CZY W RAZIE ŚMIERCI KREDYTOBIORCY DOJDZIE DO NATYCHMIASTOWEJ WYMAGALNOŚCI KREDYTU?

Co do zasady – śmierć kredytobiorcy nie prowadzi do natychmiastowej wymagalności kredytu. Nie wynika to z żadnego z obowiązujących obecnie przepisów.

Zadłużenie kredytowe wejdzie w skład spadku po zmarłym jako jedno z pasywów (długów) spadkowych po spadkodawcy.

Do przedawnienia będzie stosować się ogólne przepisy k.c. – Termin wymagalności rat kredytu będzie następować osobno dla każdej z rat zobowiązania.

Do natychmiastowej wymagalności kredytu może jednak dojść w sytuacji, Kiedy w umowie kredytowej zostanie zawarty odpowiedni zapis.

Wówczas, termin przedawnienia wynosi trzy lata dla całej istniejącej Kwoty wymagalnego zobowiązania i upływa po trzech latach od śmierci zmarłego.

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

06

UMORZENIE KREDYTU

Kiedy można ubiegać się o umorzenie długu?

KIEDY MOŻE DOJŚĆ DO UMORZENIA KREDYTU

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

JAKIE SKUTEK WYWOŁA WNIOSEK DŁUŻNIKA O UMORZENIE KREDYTU?

Warunki umorzenia kredytu nie zostały uregulowane w ustawie – umorzenie kredytu zależy więc wyłącznie od woli wierzyciela.

Sprawy mają indywidualny charakter.

Do umorzenia dochodzi najczęściej w razie choroby dłużnika, śmierci jedyne go żywiciela rodziny, śmierci jednego z kredytobiorców, dziedziczenia długu przez małoletniego czy całkowitej utraty możliwości zarobkowania.

Do umorzenia kredytu może dojść co do jego całości lub części.

Z umorzeniem będzie się wiązać obowiązek zapłaty podatku dochodowego od osób fizycznych.

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

07

ZWROT KOSZTÓW POGRZEBU

Komu przysługuje zwrot kosztów pogrzebu?

ZWROT KOSZTÓW POGRZEBU – PODSTAWOWE INFORMACJE

ZWROT KOSZTÓW POGRZEBU....

- ➔ przysługuje temu, kto faktycznie poniósł wydatki
- ➔ nie trzeba być spadkobiercą, by uzyskać zwrot poniesionych kosztów
- ➔ może go otrzymać osoba fizyczna, osoba prawna lub ułomna osoba prawna
- ➔ kwota kosztów pogrzebu jest wyłączona z masy spadkowej
- ➔ obejmuje on w szczególności: zwrot poniesionych kosztów przewozu zwłok, zakupu trumny, odzieży żałobnej, miejsca na grób, wzniesienia nagrobka lub remontu nagrobka, w którym zmarły ma zostać pochowany, a także wydatki na urządzenie uroczystości pogrzebowej oraz stypy

KIEDY NASTĄPI ZWROT PONIESIONYCH KOSZTÓW POGRZEBU?

Rzecznik
Finansowy
www.rf.gov.pl

§ JAKIE WARUNKI MUSZĄ ZOSTAĆ SPEŁNIONE, ABY OTRZYMAĆ ZWROT PONIESIONYCH KOSZTÓW POGRZEBU?

Odpowiednia kwota pieniędzy na rachunku bankowym zmarłego.

Zwrot wydatków związanych z kosztami zorganizowania pogrzebów następuje jedynie w wysokości nieprzekraczającej kosztów urządzenia pogrzebu zgodnie ze zwyczajami przyjętymi w środowisku zmarłego.

Zwrot wydatków może nastąpić jedynie z indywidualnego rachunku bankowego.

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

08

PODSUMOWANIE

PODSUMOWANIE

- Śmierć posiadacza rachunku bankowego zasadniczo powoduje wygaśnięcie umowy prowadzenia rachunku bankowego. Wyjątkiem jest rachunek prowadzony na rzecz przedsiębiorcy.
- Centralna informacja o rachunkach bankowych prowadzona jest wspólnie przez banki. Zawiera informacje o wszystkich rachunkach bankowych prowadzonych na rzecz osób fizycznych. Dane z niej może uzyskać osoba posiadająca stosowny tytuł prawny.
- W braku odmiennej woli spadkodawcy, pieniądze znajdujące się na jego rachunku bankowym w chwili otwarcia spadku, wejdą w skład masy spadkowej po zmarłym.

PODSUMOWANIE

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

- Spadek po zmarłym można odrzucić, przyjąć wprost albo przyjąć (z dobrodziejstwem inwentarza). W zależności od decyzji spadkobiercy, inaczej będzie wyglądać jego przysporzenie majątkowe i odpowiedzialność za długi zmarłego
- Natychmiastowa wymagalność zadłużenia kredytowego wskutek śmierci kredytobiorcy może wynikać z odpowiednich zapisów zawartych w umowie kredytu lub pożyczki
- Zwrot kosztów pogrzebu ze środków znajdujących się na rachunku zmarłego może uzyskać osoba, która faktycznie je poniosła. Nie musi być spadkobiercą – istotną rolę odgrywa tutaj jedynie sam fakt poniesienia wydatków. By uzyskać zwrot, niezbędne jest jednak, by na rachunku znajdowała się odpowiednia kwota pieniędzy.

Poradnik Rzecznika Finansowego

Finanse po śmierci członka rodziny

ZGŁOŚ PROBLEM RZECZNIKOWI FINANSOWEMU

BIURO RZECZNIKA FINANSOWEGO

Infolinia

CZYNNA W GODZ. 🕒 9 – 16

SPRAWY BANKOWO – KAPITAŁOWE

Tel. **22 333 73 38**

SPRAWY UBEZPIECZENIOWO – EMERYTALNE

Tel. **22 333 73 37**

E-mail: **porady@rf.gov.pl**

Rzecznik
Finansowy

www.rf.gov.pl

**DZIĘKUJEMY PAŃSTWU
ZA UWAGĘ**

www.rf.gov.pl

biuro@rf.gov.pl

facebook.com/RzecznikFinansowy